

Lezárult az intézménykiváltást célzó eddigi legnagyobb kormányprogram

A 2016 áprilisában indult, idén október 31-én zárult mintegy 2,5 milliárd forintból megvalósult program, (EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001) soha eddig nem látott komplex módon kezelte a nagylétszámú intézmények kiváltását. A projekt célja az volt, hogy a több mint tizenöt-ezer érintett, személyre szabott, a közösségi életre való áttéréshez támogatást kapjon, javuljon az életminőség és hasznosan tagjává válhasson a társadalomnak. Bagi Krisztina, a program szakmai vezetője foglalta össze az elmúlt öt év eredményeit.

A projekt fő célkitűzése volt – az Országos Fogyatékosügyi Programban és a vonatkozó kormányhatározat alapján – a szociális intézményi férőhely-kiváltás szakmai - módszertani hátterének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő, személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára. Illetve, hogy biztosítsa a magyarországi szociális intézményi férőhelykiváltásban, az EFOP 2.2.2 konstrukció projektjeiben érintett fenntartók és intézmények számára a szükséges szakmai eszközöket, módszertanokat. A 2007–13-as időszakban megvalósult fejlesztésekhez képest a továbblépés elsődleges iránya a rehabilitációban érintett szolgáltatások közötti integrált megoldások alkalmazása volt, a foglalkoztatás fontosságának hangsúlyozása, illetve a kiváltást támogató tanácsadói hálózat fejlesztése, valamint hogy a társadalom, az érintettek környezetében élők elfogadóbbak legyenek velük szemben.

„Hazánkban több mint tizenöt-ezer ember él nagylétszámú intézményekben, különféle fogyatékoságokkal, illetve szenvedélybetegséggel küzdők. Maga a program mozaikszava is, hogy TÁRS, szívhez szóló, pozitív üzenetet hordoz, amit maga a megvalósítása és szemlélete is tükröz. Átfogó folyamat, amely a kiváltási folyamatnak a tervezéstől a kiköltözés utáni időszakig tartó segítése, a folyamatban résztvevő valamennyi szereplő tájékoztatása, felkészítése a lakótámogatástól kezdődően a szakemberek és vezetők támogatásáig intézményi koordinátori jelenléttel, szakértői támogatással, szakmai-módszertani fejlesztésekkel, képzések kidolgozásával és lebonyolításával, a foglalkoztatási eszköztár fejlesztésével, kutatási, hálózati koordinációs és kommunikációs tevékenységgel dolgozik”-nyitotta a beszámolót a szakmai vezető, aki ezután részletesen bemutatta az elért eredményeket. „Országos lefedettséggel, összesen 31 helyszínen 786 rendezvény 11-ezer résztvevővel, 12-ezer szakmai képzési óra zajlott ebben az időszakban. A Lakók Támogatása csoport 34 telephelyen járt, 233 személyes, illetve online csoportfoglalkozást tartott és október végéig mindösszesen 1429 lakót vont be a szolgáltatásba. A 'Semmit rólunk, nélkülünk!' alapelvvel összhangban 2000 órányi érdekvédelmi tanácsadói szolgáltatás történt. Az egyik legfontosabb, a beilleszkedést segítő foglalkozási rehabilitáció területén szakmai műhelyek létesültek, foglalkoztatási jó gyakorlatokat bemutató szakmai napokat szerveztünk, 15 védett és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatást megvalósító szervezet meglátogatása történt meg, az akkreditált foglalkoztatóknak és kiváltásban érintett intézményeknek hat szakmai találkozója volt, 25 részből álló jó gyakorlat kiadványsorozat, 15, a foglalkozási rehabilitáció és a foglalkoztatás témakörét több oldalról is körüljáró, különböző célcsoportokat megcélzó szakmai kiadvány készült. Kutatások készültek, így a képzésekről, amelyekről a legjobb visszajelzéseket kaptuk, illetve megnéztük az érintettek elfogadottságát mind a szomszédok, mind a barátok, családok körében, amiből látható, hogy a pszichoszociális fogyatékosággal élőkkel és a szenvedélybetegekkel szemben a legnagyobb az elutasítás még mindig”-mondta Bagi Krisztina.

A Magyar Kormány az intézményi férőhely kiváltásának stratégiájában a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézmények átalakításáról döntött, 2011 – 2041 között. A szociális intézményi kiváltási stratégia célja a kisebb létszámú, lakókörnyezetbe integrált, széles szolgáltatási kínálattal rendelkező, az önálló életvitelhez szükséges képességekre épülő és az azt fejlesztő szolgáltatási rendszer irányába történő átalakulás. A fejlesztés közvetlenül kapcsolódik az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) együttműködő társadalomról szóló 1. prioritásához. Az EFOP-ban kijelölt cél az intézményi férőhelyek kiváltásának folytatása 2020-ig, továbbá az ellátórendszer más területein a hatékonyság és a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása. Az intézményi férőhely kiváltás az Európai Bizottság által megadott általános módszertanon alapul.

Kun Viktória